

BESLUT

2022-09-30 Dnr: 22/01718

SAKEN

Morgonekot, P1, 2022-05-19, inslag om återkravsbeslut av Försäkringskassan; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att kritik framförts mot ett förslag från regeringen om nya regler gällande återkravsbeslut av Försäkringskassan. I påannonseringen av inslaget sades följande.

(Nyhetsuppläsare) – Kritiska röster när regeringen vill göra det enklare för Försäkringskassan att återkräva bidrag.

Inslaget inleddes enligt följande.

Regeringens förslag om att det ska räcka med ett beslut från Försäkringskassan för att kunna kräva tillbaka vad de anser vara felaktigt utbetalda pengar kommer att påverka rättssäkerheten enligt flera tunga instanser. Och frågan ska behandlas i civilutskottet idag.

En intervjuperson som inte namngavs sade därefter följande.

De håller inte måttet, rent utredningstekniskt. De är för svagt underbyggda. Den enskilde har inte möjlighet att komma till tals på ett sätt som vore acceptabelt. De är helt enkelt rättsosäkra.

En reporter sa därefter följande.

Idag behöver Försäkringskassans beslut om att kräva tillbaka till exempel sjukpenning först fastställas av tingsrätt. Men, för att driva in pengarna på ett mer effektivt sätt vill regeringen att Försäkringskassans beslut istället ska kunna verkställas direkt, utan att gå via tingsrätten. Enligt förslaget kommer den som vill överklaga beslutet, sen bara kunna vända sig till förvaltningsrätten. Men där går det inte att få kostnaderna för juridiskt ombud täckta på samma sätt som i tingsrätten. Bevisvärderingen är annorlunda.

En tjänsteman på LO-TCO rättsskydd som driver sjukpenningärenden uttalade sig därefter. Inslaget avslutades med att en skriftlig kommentar från justitieministern redovisades och med upplysningen om att förslaget med största sannolikhet skulle gå igenom i riksdagen i juni månad.

ANMÄLAN

Anmälaren anför bland annat att det inte framgår av inslaget att Försäkringskassan idag inte behöver gå till domstol för att besluta om ett så kallat återkrav, det sköter myndigheten själv. Propositionen som inslaget handlar om gäller när en person vägrar betala tillbaka ett felutbetalt bidrag. Vidare gäller propositionen inte bara Försäkringskassan utan alla myndigheter, kommuner och a-kassor som betalar ut bidrag.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Det är korrekt att det aktuella lagförslaget, som sedan röstats igenom i riksdagen, inte endast påverkar Försäkringskassan utan även andra myndigheter. Detta motsägs dock inte i inslaget. I ett nyhetsinslag, som det nu är fråga om, finns inte utrymme att ge en fulltäckande beskrivning eller en fullständig detaljerad bakgrundsbeskrivning av ett omfattande lagförslag. I det här fallet valde redaktionen att lyfta lagförslagens påverkan på återkrav från Försäkringskassan. Detta gjordes mot bakgrund av att Ekot tidigare rapporterat att Försäkringskassans kontroller ökat och att kritik förts fram mot myndighetens kontrollutredningar. Programföretaget noterar även att förslagens påverkan på just Försäkringskassan framhölls i regeringens pressmeddelande om propositionen och har diskuterats och kritiserats i andra sammanhang.

Programföretaget anser att det tydligt framgår av inslaget att det handlar om fall då Försäkringskassan beslutar att redan utbetald ersättning ska betalas tillbaka. När det gäller verkan av Försäkringskassans beslut så gäller, innan den nya lagens ikraftträdande, att beslutet inte är direkt verkställbart. Det innebär att Försäkringskassan måste ansöka om betalningsföreläggande hos Kronofogden eller ansöka om stämning vid tingsrätt för att erhålla ett verkställbart beslut om återbetalning. Om en berörd person motsätter sig Försäkringskassans beslut krävs en rättegång vid tingsrätt. Ordningen enligt lagförslaget skiljer sig mot förevarande ordning på så sätt att Försäkringskassans beslut blir så kallat direkt verkställbart. Möjligheten att motsätta sig beslutet blir begränsad till att överklaga myndighetens beslut till förvaltningsrätt. Programföretaget anser att det framgår av inslaget att det handlar om verkställighet av Försäkringskassans beslut, det vill säga fall när den enskilde inte accepterar Försäkringskassans beslut och frivilligt återbetalar pengarna. Det är således korrekt att Försäkringskassan före lagändringen måste

ansöka om stämning vid allmän domstol för att dess beslut om återbetalning ska kunna verkställas.

Slutligen anser anmälaren att det inte framgår vilka utredningar den intervjuade personen talar om eller på vilket sätt dessa skulle vara bristfälliga. Programföretaget anser att det framgår av inslaget att intervjupersonen talar om Försäkringskassans utredningar som föregår ett beslut om återkrav. Vidare framgår det på vilket sätt intervjupersonen tycker att utredningarna är bristfälliga. Intervjupersonen nämner bland annat att utredningarna är för svagt underbyggda och att den enskilde inte har tillräcklig möjlighet att komma till tals. Programföretaget kan också notera att kritiken får bemötas av justitieministern i inslaget. I tidigare inslag har Försäkringskassan också bemött liknande kritik.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar mot bakgrund av vad som framkommit i ärendet att inslaget på ett förenklat sätt beskrev det nya lagförslaget och att beskrivningen av det befintliga återbetalningssystemet var otydlig. Nämnden anser dock att inslaget inte blev så missvisande att det strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Dag Mattsson efter föredragning av Hanna Teleman.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0892a02d095c26ea9e3ce9b1900c969ac6
DATUM & TID:	2022-09-30 17:03:32 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-09-30 17:03:38 +02:00
Ref: 49712SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)